

**Tractatvs De Præventionē Ivdiciali [!], Sev De
Contentione Ivrisdictionvm**

Tonduti, Pierre François de

Lvgdvni, M.DC.LXXIII.

Capvt XXXIV. De Præuentione inter adiectum solutioni, & creditorem
principalem. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98370](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98370)

CAPVT XXXIV.

ARGVMENTVM.

De Præuentione inter adiectum solutioni, & creditorem principale. Quis dicatur adiectus, quis correus debendi. Vtrum ex actione per adiectum intentata oriatur præuentione? Quid de adiecto in rem suam. Vtrum maritus dicatur adiectus solutioni vel obligationi, quando promissio facta fuit uxori, & pro ea eius marito. Si creditor principalis præuenerit adiectum, intendendo prius actionem, quomodo adiectus remaneat exclusus. Quid si adiectus fuerit effectus deterioris conditionis & vtrum ille qui præsentat chirographum sine alio mandato, habeat potestatem præueniendi. Et de adiecto, qui literas Cambij præsentauit.

S V M M A R I V M.

- 1 Adiectus solutioni, agere regulariter & per consequens præuenire non potest.
- 2 Adiectus solutioni dicitur, quando alternatiue & non per copulam solutio illi cum alio principali creditore promissa est.
- 3 Correus omnibus, ius agendi acquiritur, sed adiectus ius tantum solutionem consequendi.
- 4 Quod mihi, aut Titio stipulatus sum, Titius exigere potest, sed pro eo actionem mouere non potest.
- 5 Adiectus non dicitur ratione obligationis querenda, sed solum solutionis recipiende gratia.
- 6 Adiectus non potest recipere solutionem, nisi à sponte soluente.
- 7 Adiectus in rem suam, & agere potest, & exigere.
- 8 Facultas data adiecto, non expirat per mortem, quando proprio eius nomine promissio facta est, & tunc agere potest & excipere.
- Adiectus si literas Cambij præsentauerit, illaque acceptate fuerint, potest agere contra acceptantem.
- 9 Si promissio dotis facta fuerit uxori, & pro ea marito illius, maritus agere potest, & exigere.
- 10 Quando creditor principalis præuenit, intendendo prius actionem, statim expirat potestas adiecti.
- 11 Intellige, vt non sufficiat ad excludendum adiectum, simplex propositio actionis, sed ulterius requiratur litis contestatio.
- 12 Facultas soluendi adiecto, expirat si effectus fuerit non soluendo, aut alias deterioris conditionis.
- 13 Qui præsentat chirographum sine alio mandato, vtrum agere & præuenire possit.

ON inutilis erit hæc præuentionis consideratio, respectu illius qui solutioni adiectus est. In qua materia generalis regula constituenda est, cum qui solutioni adiectus est, agere non possit, & per consequens præuentionem ab eo factam inutilem esse, imò si agere velit, à iudicij limi-

ne repellendum esse. † Quod antequam plenus comprobemus, supponendum est in primis, adiectum illum dici, qui alternatiue, & non per copulam obligationi iunctus est, veluti si dicatur, *mihi aut Titio dare spondes*. Nam si obligationi iunctus esset per copulam, tunc non adiectus, sed correus credendi diceretur: Strach. in tract. de adiect. q. 1. n. 25. † Correus credendi omnibus, ius acquiritur, & ideo omnes agere possunt, & de præuentione inter ipsos præcedentibus capitibus actum est, sed adiecto ius non acquiritur, nisi quoad solutionem recipiendam, & ad liberandum debitorem, non autem ad agendum. Surd. dec. 229. num. 29. Griuell. decis. Dolan. 9. num. 15. † Vnde si adiectus agat, inutiliter, & nulliter agit, quia actione caret; quod fit, vt ex hac inutili actione nullus oriatur præuentione effectus, Quod probatur per text. in leg. quod stipulatus, 10. ff. de solutionib. vbi dicitur Titium petere non posse illud quod ego mihi, vel Titio stipulatus sum: ei tamen rectè solui posse. Et in l. enim qui ita, § 6. S. qui sibi, ff. de verb. obligat. † vbi dicitur, quod si quis sibi aut filio suo dari stipulatur, personam filij comprehendit, vt ei rectè soluat, & non quidem accipienda obligationis gratia; sed solutionis causâ personam filij apprehendisse intelligatur. Sed si soli filio qui in potestate sit, dari stipulatus sit, tunc filij persona, obligationi magis quam solutioni applicatur. Idem habetur in lege finali, §. si ita stipulatus fuero eod. tit. de verborum obligat. Ergo hoc casu adiectus non agit, nec præuenit, cum vti carens actione repelli debeat à iudicij limine, ex regula generali l. si pupilli, §. videamus, ff. de negot. gest. † Cum igitur, adiectus non possit agere, non potest ab inuito solutionem extorquere, sed dumtaxat à sponte soluente solutionem recipere, Cancr. lib. 2. cap. 6. de solut. num. 131. Ergo non potest agendo præuentionem producere.

Sed hæc regula limitatur, vt locum non habeat in adiecto in rem suam, cui non solum recipere solutionem facultas competit, sed etiam ius agendi datur: Castrenf. in l. liber homo, §. decem, ff. de verb. obligat. Cartar. decis. 126. per totam, & maxime num. 5. Rota Genuenf. decis. 10. num. 4. † Aut si adiecto facta fuerit promissio, etiam proprio & priuato eius nomine, vt fuit decisum in Senatu Neapolitano apud Sanfelice, decis. 213. num. 13. Tunc enim non solum adiectus; sed etiam illius hæres agere potest, n edum solutionem recipere, quamvis mors interuenit, licet aliâ facultas data adiecto expiraret morte ipsius, nec transeat ad hæres, l. cum quis, ff. de verb. oblig. & leg. si stipulatus 3 ff. de solutionib. quia adiecto nullum ius queritur, l. Stichum, §. vsum fructum, ff. de solutionib. Cancr. lib. 2. var. resol. cap. 6. de solutionib. num. 128. Quod si non essent adiecta verba promissionis proprio & priuato nomine, tunc facultas recipiendi solutionem non transiret ad hæres: stantibus autem illis verbis proprio & priuato nomine, iam non est amplius adiectus; sed principalis. Sicut & in alio casu quem ponit Strach. in tract. de adiect. quest. 11. num. 2. si quis promittat Mænio præsentanti & Titio absenti & cuilibet eorum in solidum, tunc enim Titius, non adiectus censetur, sed principalis: quia proprio eius nomine stipulatio facta dicitur, cum facta fuerit cuilibet in solidum: quod sequitur Sanfelice, dicta decis. 213. numero 13.

Vnde si adiectus præsentauerit alicui literas cambij per illum acceptatas, & is soluere recusaret, poterit actiones suas dirigere contra acceptantem; quia cum talis adiectus interesse habeat proprio suo nomine, dici

dicatur adiectus in rem suam, qui non solum solutionem recipere, sed etiam actiones potest exercere: Caltrenf. in leg. liber homo, §. decem, ff. de verb. obligat. Rota Genuef. decif. 10. n. 4. Gratian. difcept. cap. 49. num. 23. Cæfar. Barz. decif. 21. Plures alios citat & fequitur Anton. de Marin. lib. 1. capite 4. per totum.

9 Hinc dicebam aliàs in facti contingentia, quod cum debitor dotis promiffisset illam foluere vxori, & pro illa, eius marito, ius non solum recipiendi folutionem; fed etiam agendi marito competebar, tanquam habenti proprium interefle, ac veluti procuratori in rem fuam: Fontanell. de pactis nuptial. clauf. 6. gloff. 1. parte 1. numero 36. fol. mibi 250. & numer. 8. 9. 10. & 38. Barz. decif. Bonon. 26. num. 2. & fequentib. Cofta de ratione rata, quæft. 20. num. 10. Cæncer. difta parte 2. cap. 6. de foluc. num. 131. Coccin. dec. 402. num. 3. fufè Gratian. difcept. forenf. 49. num. 21. Quamvis fundus ita in folutum datus, admixta perfona vxoris, efficiatur dotalis: vt oftendimus in noftris quæftionib. ciuilib. q. 52. n. 7. ubi delenda eft negatiua. Quamvis etiam hoc cafu fint attendenda verba promiffionis refituendo dotem, vt ibidem diximus, num. 8. necnon aliæ claufulæ contractus matrimonij.

10 Inter ipfum autem principalem creditorem, & adiectum, locus eft præuentioni, itavt fi principalis creditor præuenerit adiectum in agendo, folutio ipfi amplius fieri non poffit. Et licet non tractetur de præuentione inter ipfos quoad actionem, cum adiectus simplex agere nequeat, de eâ tamen tractatur quoad folutionem recipiendam, cum adiecti facultas expiret, non solum per expreffam reuocationem ipfius factam à creditore, Cæncer. loco citato, num. 127. Sed etiam tacitam, vt dicunt DD. max citandi.

11 Quod tamen ita intelligendum eft, vt non dicatur facta tacita ita reuocatio facultatis adiecto datæ, vt folutionem recipere poffit, per folam & fimplicem citationem factam ad instantiam creditoris, quæ tamen ex illâ induceretur in aliis cafibus; fed præterea requiratur litis conteftatio, quæ donec interuenerit, non expirat facultas foluendi adiecto, (quæ conteftatio quando & ex quibus facta dicatur fequenti capite exponemus,) ita declarant Bart. & alij, in l. fi quis ftipulatus §. 7. ff. de folutionib. Rota Auenion. decif. 149. num. 3. lat. in l. eum qui ita §. 6. §. fi quis fibi aut filio n. 12. ff. de verb. obligat. Caltrenf. in l. liber homo §. decem 2. n. 3. ff. eodem tit. Cæncer. difta p. 2. c. 6. de foluc. n. 125.

12 Idem dicendum eft, fi adiectus factus fuerit non foluendo, aut deterioris conditionis, hoc enim cafu expirat etiam facultas illi data, vt folutionem recipere poffit, l. cum quis ff. de folutionib. Cæncer. ibid. num. 126. Rota Auenion. D. à Laurent. d. decif. 149. num. 3.

13 Quæ autem de adiecto dicta funt, eadem ratione locum fibi vendicant in eo, qui chirographum repræfentat, iuncto mandato creditoris de foluendo fibi, vel illi qui chirographum exhibebit, Auporten de prefentes. Is enim cui tale mandatum factum eft, comparando cum chirographo, & agere potest & folutionem recipere, ideo propter mandatum, ampliorem etiam habet quam fimplex adiectus facultatem, & eft veluti ceffionarius ad commodum proprium, etfi nulla alia claufula dationis in folutum, aut fimilis interueniat: Strach. de adiect. parte 3. quæft. 8. num. 8. & fequentib. cum aliis de quibus Coft. in tract. de re integr. difp. 82. num. 4. & feqq. Adeo vt talis exhibitio chirographi, quamvis

ueniens ex longinquis regionibus, non teneatur perfonæ fuæ identitatem probare, quæ per folam chirographi exhibitionem fatis iustificatur: Cofta ibidem n. 7.

C A P V T XXXV.

A R G V M E N T V M.

Quando & quibus in cafibus, præuentioni inducatur ex actibus iudicialibus, vltra citationem, veluti per litis conteftationem, & ex quibus actibus facta dicatur conteftatio. Quando per folam libelli oblationem, & quando per fententiæ prolationem. Et in quibus cafibus in præuentione iudiciali attendatur, quis caufam habeat tempore antiquiorem. Præuentioni quando inducatur inter plures correos credendi. Quando præueniens poffit exigere iudicatum data cautione de refituendo, præuentione. Inter creditores hypothecarios cui præuentioni locus fit fi vnus prior egerit. Vtrum ex duobus creditoribus hypothecariis concurrentibus in eadem data obligationis, itavt quis fit anterior ignoretur, vtriusque æquali priuilegio exiftente, ille qui fuit diligentior agendo, excludat alium, an vero quilibet eorum pro rata admittatur.

Quæ fit differentia, quoad præuentionem inter actionem de peculio & tributariam. In obligationibus alternatiue conceptis, quando oriatur præuentioni per litis conteftationem Præuentioni, quando locus fit inter plures procuratores ad lites, vel ad negotia conftitutos, vel etiam inter eos qui mandatum habent ad præfentandum ad aliquod beneficium. Procurator, poft præuentionem caufæ, an & quando reuocari poffit. Procurator aut Curator Diffuffionis vtrum reuocari poffit poftquam deputatus fuit. Per pofterius mandatum eidem aut alteri perfonæ factum, vtrum mandatum primo loco factum cenfeatur reuocatum.

S V M M A R I V M.

- 1 Litis conteftatio non fit nifi per affirmationem actoris & refponfionem negatiuam rei.
- 2 Non qualibet assertio rei fufficit, vt facta dicatur litis conteftatio, fed præterea requiritur quod fiat animo litem conteftandi.
- 3 Quando quis condemnatur ad fructus perceptos à die litis conteftatæ, à quo tempore computari debeant.
- 4 Præuentioni exercitij iurisdictionis, fuf per folam citationem.
- 5 Præuentioni quoad ordinem procedendi, vt fcilicet quis prior admittatur ad formandum fuum proceffum.

C c 3

oriunt